לקמן סג.], ב) בילה (לקמן סג.], ב) בילה לד., ג) [לעיל מה.], לד., ג) [לעיל מה.], ד) [שבת סג: וש"ו, ל) [עפנע עוג. וש לן,
ס) [בכורות מ.], ו) [עס],
ו) [תוספתא פ"ג ה"ו ע"ש], ה) [לקמן מ.],
ע"ש], המימה בזה תמלא שהשיגו תוס' זבחים כח. ד"ה להביא], י) [לקמן], ל) בס"א: שהרי, ל) [ועיין היטב חוס' זבחים כח. ד"ה להביא], מ) [ל"ל שמטמאה],

גליון חש"ם

גמ' כגגדן בעוף. ער׳ לעיל ד' כ' ע"ל מוס' ד"ה לילימל: רש"י ד"ה לחביא ובו' לחבי מפרש. עי׳ שו״ת נו״ב מ״ת סי׳ כו: ד״ה וקרומו רך וכו׳ תו לא קאי קרום. עי׳ לקמן דף עו ע"ב חוד"ה אפסיק:

(א) רש"י ד"ה אם הוריקו וכו' וירוקין שהאדימו טריפה הס"ד: >>⊕(←

הנהות הב"ח

הגהות מהר"ב רנשבורנ א] רש"י ד"ה להביא עור

בית הבושת וכו' חוך מזה עור. נ"ב עיין זבחים כ"ח ע"א תוס' ד"ה להביא וכו' וכמדומה שמהר"מ שיף כאן לא ראס: ב] ד"ה דלמא עילאה אינקיב. כאן המ״ד ואח״כ מה״ד מחאה

מוסף רש"י עור להביא הברשת. של נקבה בחטאת ובשלמים (לקמן קבב:) חה תנא הוא דחשיב להו בשר, אבל ת"ק לא קרי בשר אלא עור שתחת לחודיה האליה קכב:). חוץ למקומו. אם שחט על מנת לאכול מאחת מחלו חוץ למקומו (שם). מחלו חוץ למקומו (שם). דרסה וטרפה בכותל. חדם שדרם על העוף מו שורקו וחבטו בכותל לו שת קו הופטן פפוער (ביצה לד.). ומפרכסת. ואינה יכול לעמוד (שם). ושהתה מעת לעת. יום אחד שלס (שם). קרמא תתאה. הקרום הרך **שהמוח מונח בתוכו** ולעיל מה.). עילאה. קרמא עילאה המחובר לגולגולת

מבפנים (שם).

להביא עור בית הבושת. °להכי מפרש ואמר להביא עור בית הבושת משום דאין להביא אלא זה לבדו שהרי כל המנויין שם הראויין להיות בעולה שנויין כאן אן חוץ מזה. ש עור השליל אינו ראוי להיות בעולה דאין שליל לזכרים: בית הבושת. בית הרחם של נקבה: בותבר' ואלו

טריפום בעום. אנו"ג דכל נוריפום

וכשהמוח נדחף למעלה העלם סוחמו

ועומד כנגדו שנקב העלם אינו כנגד

נקב הקרום: כי סליק. זעירי מבבל

לנהרדעה: ביד. כדמפרש לעיל

מכנים ידו כו': אבל לא במסמר.

מלמעלה מוליכו על הנקב לראות

אם יחגור בקרום ופותח את הגולגולת

דבהמה כנגדן בעוף הני אלטריכו להביא עור בית הבושת חוץ למקומו פסול ליה למיתני נקובת הוושט משום ואין בו כרת חוץ לזמנו פיגול וחייבים עליו פסוקת הגרגרת וההוא אינטריך דלא כרת: מתני ואלו מרפות בעוף ינקובת תימא הואיל וחיותו של עוף לא נפיש הוושם יופסוקת הגרגרת יהכתה חולדה על דהא כשר בסימן אחד אימא גרגרת ראשה מקום שעושה אותה מרפה יניקב נמי תיטרף במשהו והכתה חולדה הקורקבן הניקבו הדקין ינפלה לאור ונחמרו משום דקתני מקום שעושה אותה בני מעיה אם ירוקים פסולים אם אדומים טרפה דהיינו נקיבת הקרום דלא תימא תיטרף בנשבר העלם בלא נקיבת כשרים פידרםה ומרפה בכותל או שריצצתה קרום כדאמרי׳ לקמן בעוף של מים בהמה ומפרכסת 6 ושהתה מעת לעת וניקבו הדקין משום דקבעי למיתני ושחטה כשרה: גמ" רב ושמואל ולוי סיפאי גבי אלו כשירות ילאו בני מעיה דאמרי המכנים ידו לפנים ובודק אם מבצבץ ולא ניהבו שולא תימא עוף שחיותו ועולה מרפה ואם לאו כשרה הניחא למאן מועט תיטרף ביליחה לחודה: הכחה דאמר יעד דמנקיב קרמא תתאה אלא חולדה על רחשה. חיישינן לנקיבת למאן דאמר אינקיב עילאה אע"ג דלא אינקב קרום: הכתה. נשכתה בשיניה דאילו תתאה ניחוש דלמא עילאה אינקיב תתאה ביד אמרן לעיל (דף נג.) יש דרוסה לחולדה בעופות וכל כנגד החלל לא אינקיב אי איתא דאינקיב עילאה תתאה מיטרפה בה: נחמרו. שכוולו מחמת אגב רוככיה מיפקע פקע אמר זעירי אין האור ונהפכה מראיתן לשון (איכה א) בדיקה לחולדה מפני ששיניה דקות וכי מעי חמרמרו: אם חהוריקו. מפרש שיניה דקות מאי הוי אמר רב אושעיא מפני בגמרא [ע"ב] לב וקורקבן אדומין ששיניה דקות ועקומות כי סליק לנהרדעא שהוריקו וירוְקין שהאדימו (א) פו: אם שלח להו לודברים שאמרתי לפניכם מעות אדומים. הלב והקורקבן כמשפטן הן בידי ברם כך אמרו משמיה דרבי שלא נשתנה מראה שלהן: דרסה. אדם ברגליו: או שערפה בלותל. הכה שמעון בן לקיש בודקין לחולדה ביד אבל בה בכותל: או שריללתה בהמה. לא במסמר ורבי יוחנן אמר אף במסמר דאיכא למיחש להני תלתא משום ריסוק ובפלוגתא דר"י ורבי נחמיה חד בדיק בידא איברים ועדיין מפרכסת אם שהתה וחד בדיק במחטא מאן דבדיק בידא אמר מעת לעת ושחטה כשרה ובדיקה ליה למאן דבדיק במחמא ®עד מתי אתה מכלה ממוגן של ישראל אמר ליה מאן בעיא כדאוקמינן בפירקין (דף נא:): גבו' מכנים ידו. בפיו של עוף דבדיק במחמא למאן דבדיק בידא יעד מתי שנשכתו חולדה בראשו ובודק דוחק אתה מאכיל לישראל נבלות נבלות והא אלבעו כלפי חיך העוף והמוח נדחק למעלה אם המוח מבלבץ ויולא דרך שחומה היא אלא מרפות שמא ניקב קרום נקב המכה: טרפה. שמח ייקב של מוח תסתיים דרבי יהודה הוא דבדיק הקרום: הניחה למהן דחמר. לעיל בידא דתניא ירבי שמעון בן אלעזר אומר משום רבי יהודה בודקין לחולדה ביד אבל (דף מה.) גבי ניקב הקרום עד דמינקיב עילאה ותתאה שפיר: אלא לא במסמר נשבר העצם אע"פ שלא ניקב למאן דאמר. דטריף עילאה לחודיה קרום של מוח תסתיים הא גופא קשיא כי לא מבלבן אמאי כשרה דלמא עילאה אינקיב בן ותתאה קיים: מתחה מיפקע. בדחיפת חחלבע כשדוחפו למעלה: אין בדיקה לחולדה. לנשיכת חולדה: מפני ששיניה דקות. ואפילו ניקב הקרום פעמים שאין המוח יולא על ידי דחיפת אלבע בחיך: מחי הוי. אי אפשר דלא מבלבץ פורתא: ועקומות. ונוקב באלכסון

משום דבעולה מיירי שהוא זכר ומיהו איכא מאן דתני זבח בפרק כל הזבחים שקיבלו (זבחים כח. ושם) ולא קתני עולה ויש לומר דלא חשיב אלא מידי דהוה בכל הקרבנות ועור שתחת האליה אע"ג דאינה קרבה אלא בכבש מ"מ איתיה או באכילת אדם או באכילת מזבח וא״ת אמאי לא קאמר נמי להביא עור השליל דחשיב לקמן במתניתין בהעור והרוטב (דף קכב.) בהדי אלו שעורותיהם כבשרן ואומר ר"ת משום דאין מפגלים בשליל כדאיתא פרק כל הפסולין (זבחים לה.) פיגל בשליל לא נתפגל הזבח ורבי יוחנן אמר אף במסמר. של ישראל ובפלוגתא לאו דוקא דרבי יוחנן דאמר אף במסמר לא כרבי

להביא עור של בית הבושת. לקמן נהעור והרוטב (דף קכב.)

פירש רש"י הא דלא חשיב ליה בהדיא בהדי אינך בברייתא

יהודה ולא כרבי נחמיה: נבלות והא שחומה היא. ול״מ והא שמעינן ליה לרבי יהודה דאמר פרק חטאת העוף (זבחים סט: ושס) דשחיטת העוף אינה מטהרת טריפתה מטומאתה דהאמר נבלה וטרפה לא יאכל לטמאה בה טרפה למה נאמרה להביא טרפה ששחטה מי (שחלבה טהור מכלל שהיא מטמאה) וכן ריש מסכת טהרות גבי י"ג דברים נאמרו בנבלת עוף טהור שחיטתה ומליקתה מטהרת טרפתה מידי נבלה רבי יהודה אומר אינה מטהרת וי"ל דמ"מ כיון דלר' נחמיה מטהרת לא הוה ליה למימר שהיה מאכיל נבילות ועוד דלא מסיק אדעתיה תסתיים דרבי יהודה הוא דבדיק נידה: מך אמר שמואל בדיק בידא וכן רב. ואף על גב דכבר אמרינן לעיל רב ושמואל ולוי דאמרי מכנים ידו לפנים ובודק מ"מ אשמועינן הכא דמעשה נמי עבד: והא תני לוי מרפות שמנו חכמים וכו'. נחנס מקשה מברייתא ארב ושמואל דאלוי גופיה הוה מלי למפרך דאמר לעיל מכנים ידו לפנים ובודק:

ואף השליל לא נתפגלם:

וליכא משום מכלה ממונן

אמרת בודקין לחולדה ביד אבל לא במסמר אלמא אית ליה בדיקותא אבורות בודקין לדולות ביד אבל לא במסמו האלמא אית לית בודקות האדר תני נשבר העצם אף על פי שלא ניקב קרום של מוח אלמא לית ליה בדיקותא סיפא אתאן "לעוף של מים הואיל ואין לו קרום אין לו קרום סלקא דעתך אלא הואיל וקרומו רך אמר ליה רב נחמן לרב ענן מר אמר שמואל בדיק בידא ומכשר והונא חברין אמר רב בדיק בידא ומכשר יוהתני לוי מרפות שמנו חכמים בבהמה ∘כנגדן בעוף יתר עליהן עוף נשבר העצם אע"פ שלא ניקב קרום של מוח אמר ליה ההוא בעוף של מים הואיל ואין לו קרום אין לו קרום ם"ד אלא הואיל וקרומו רך ההיא תרנגולתא דהואי בי רב חנא שדרה לקמיה דרב מתנא נשבר העצם ולא ניקב קרום של מוח הואי ואכשרה א"ל ₪והתני לוי טרפות שמנו חכמים בבהמה כנגדן בעוף יתר עליהן עוף נשבר העצם אע"פ שלא ניקב קרום של מוח אמר ליה התם בעוף של מים הואיל ואין לו קרום אין לו קרום ס"ד אלא אימא הואיל וקרומו רך רב שיזבי בדיק בשימשא רב יימר בדיק במיא רב אחא בר יעקב בדיק בגילא

תחלה לאחר שחיטה ופעמים שאינו נקוב והמסמר נוקבו ומפסיד ממון ישראל: אף נמסמר. בודקין ולא חיישינן לדלמא איהו נקיב ליה בידא כדמפרש: במחטא. כדפרישית במסמר: ניקב קרום. מתוך ששיניה דקות ועקומות אינו מבלבץ: **אבל לא במסמר**. מפני שמכלה ממונן של ישראל: **נשבר העלם.** לקמיה פריך: וקרומו רך. הלכך כי נשבר העלם °מו לא קאי קרום: אמר ליה רב נחמן לרב ענן. ממהני בואת: מר אמר. אתה אמרת לי שראים שמואל שהוא בודק לנשיכת חולדה אלמא לא מטרף בעצם לחודיה ואף הונא חברין אמר לי דאיהו חזייה לרב דבדיק בידא וקשיא לי והא תני לוי כו': כנגדן בעוף. במידי דאיתיה בעוף המסס ובית הכוסות ליתנהו בעוף: בדיק בשימשא. נגד השמש מסתכל אם יראה^{זו} נקב שהאור יפה לבדיקה:

ל סעיף ב: רמו דה מכואר לעיל דף רבוז ו מיי' פ״ז מהל׳ שחיטה הלכה כ ופ"י שם הלכה יא סמג שם טוש"ע י"ד סימן נב סעיף כ סמג שם טוש"ע

ריג א ב מכוחר לעיל דף

מב: ריד ג מיי׳ פ״י מהלכות

שחיטה הלכה ז סמג

ריז ז מיי׳ פ״ט שם הלכה י"ד סימן נח סעיף ב: ריח ח ט מיי׳ פ״י שס הלכה ז סמג שס טוש"ע י"ד סימן ל סעיף

הים י מיי׳ פ״ו שם הלכה יו ופ"י שם כלכה י

שימה מקובצת

ומפרכסח ſδ דלא תימא: גן נחמרו נכווצו מחמת: 17 אם ירוקים מפרש בגמרא: וירוקים שהאדימו דקין: 1] בדחיפת האצבע שם נקב:

רבינו גרשום

מכניס ידו לפנים ובודק. כלומר כיצד בדקינן אם ניקב קרום של מוח מכניס מבצבץ ועולה : טרפה דודאי ניקב הקרום אין בודקין לחולדה ביד. כלומר דאמרינן מכוים אצרטו לפוים אם ואע״פ שניקב קרום של מוח לא יהא המוח מבצבץ: וכי שיניה דקות מאי הוי. כלומר אטפ״ר (שניקבו) [אם ניקב] קרום של מוח (אי אפשר) שלא יהא מבצבץ: אבל לא במסמר. כלומר למעלה מראשו: עד מתי [אתה] מכלה ממונז של ישראל. כלומר כשמכניס המסמר אם לא נקוב המסמר מנקבו: אלא עד מתי אתה שמא אינקיב קרום של מוח ולא אדעתיה דלא בדיקותא. כלומר אע"פ שנשבר העצם אם לא ניקב קרום של מוח (פסול) [כשר] והדר תני ושרר הטצח אט״ף שלא בדיק בידא ומכשר. כלומר מרוים ידו לחוים ורדיה אי : ליה אע״פ שנשבר העצם בדיק בשימשא. כלומר שופך לתוך הנקב מים וחוזר ושופכן מן הנקב שניקב קרום של מוח אם צלולים בידוע שלא ניקב